МАТЕРИАЛЫ К БИОБИБЛИОГРАФИИ ПРОФ. ПАВЛА ГРИГОРЬЕВИЧА РИТТЕРА (5.IУ.I872 - I7.IУ.I939)

I. Научные труды и переводы.

I897

Кардуччи Д.Очерк развития национальной литературы в Италии. (5 лекций). Пер. с итальянского П.Г.Риттера.- Записки имп.Харьковского университета. Приложения.I896,кн.3. стр.I-I5; кн.4, стр.I7-34;I897,кн.3, стр.35-54; кн.4, стр.55-92.

I898

Данднн и его роман "Похождения десяти юношей".- Записки имп.Харьковского университета, I898,кн.2.ч.неофиц.стр.I-I3.

I900

Что такое санскрит? /Пробная лекция/.- Записки имп. Харьковского университета,I900, кн.2,ч.неофиц.стр.I-I2.

I904

Краткий курс санскритской грамматики.Харьков,

1904, .112 стр.

1908

Баренд т, Иоган - Готфрид. В кн.:"Историко-филологический факультет Харьковского университета за первые 100 лет его существования" /1805-1905/, Харьков, 1908, стр.218 /Биографический словарь профессоров и преподавателей/.

Дорн, Борис Андреевич. Там же, стр.218-228.

Диллен, Эмилий Михайлович. Там же, стр. 224-227.

1909

От Кисловодска до Сухуми через Теберду /экскурсия по военно-сухумской дороге/. - Утро. /Харьков/. Иллюстрированное приложение. 1909 , №№852, 27/IX; 858, 4/X; 864, 11/X; 18/X; 876, 25/X; 882, 1/XI; 888, 8/XI; 894, 15/XI.

1911

Брахма-Самадж. Энциклопедический словарь Гранат. 7-е издание, т.6, М.,/1911/ стлб. 518-514[1/].

Брахманизм. т.6.М.,/1911/,стлб.507-518.

[1/] Дальше указывается только том этой энциклопедии

Буддизм.т.7.М.,/1911/, стлб.60-73.

Веданта.т.8,М.,/1911/ стлб.101-103.

Санскрит.Издание общества взаимопомощи Студентов-филологов Харьковского университета. Харьков,Типо-литография С.Иванченко.1911, 74 стр./Напечат.на множит.аппарате/.

1913

Дандин. т.17,М.,/1913/ стлб.548-549.

Даосизм или тоонизм. т.17,М.,/1913/ стлб. 621-626.

Джаганатха.Т.18.,М.,/1913/ стлб.290.

Джайнизм.т.18.М.,/1913/ стлб.290-293.

Дурвасас.т.19.М.,/1913/ стлб.162-163.

Дурга. т.19.М.,/1913/ стлб.163-164.

Джаммапада. т.19.М.,/1913/ стлб.260-261.

Дхарма. т. 19.М.,/1913/ стлб.261.

Дхарма-шастры.т.19.М.,/1913/ стлб.261.

1913-1914

I. Калидаса,его время и произведение.

II. Облако-вестник /Megha dûta / стр.556-586.Древне-индийская элегия Калидасы /перевод с санскритского с примечаниями/ - Сборник статей в честь Владислава Петровича Бузескула.

XXI том сборника Харьковского Историко-

филологического общества. Харьков.,1913-1914. стр.543-555, 556-586.

1914

Облако-вестник / megha dûta /. Древнеиндийская элегия Калидасы. Пер.П.Риттер.Харьков, 1914, 46 стр.

Каста.М.,/1914/ стлб.598-599.

1915

Ману. т.28.М.,/1915/ стлб.161-162.

Махабхарата. т.28,М.,/1915/ стлб.344-346.

Панини. т.31.М.,/1915/ стлб.97.

1916

Санскрит.Харьков.Типо-литография С.Иванченко,1916,136 стр./напеч.на множит.аппарате/.

Овсянико-Куликовский,Д.М. /1-я часть/ т.30. М.,/1916/ стлб.480-481.

Пракрит.т.33.М.,/1916/ стлб.303-304.

1925

Тримурти. т.46, часть IX.М.,/1925/ стлб. 257-259.

1926

З Рабіндранат Тагору. /Вірш/ - Бюлетень

всеукраінської Асоціації СходОзнавців. 1926. №1, стр.18.

1927

Дандин. Похождения десяти юношей. Древнеиндийский роман . Пер.с санскрита с примеч.и введением "Дандин,его время и произведения" проф. П.Г.Риттер.- Східний світ,1927, №1, стр.155-181; №2, стр.29-80.

Тагор, Р..Вірші. З бенгальської мови пер. проф. П.Ріттера.-Східний світ, 1927,№1, стр. 182-185.

Рабіндранат Тагор - Музика.-Бюлетень всеукраіньскої наукової асоціації сходОзнавства. 1927,№4-5,стр.27-30.

Ріг-Веда. Чотири гімни з Ріг-веди. З санскритської мови переклав проф.П.Ріттер.-Східний світ, 1927, №1,стр.186-189.

І.Тагор,Р. 4 вірші. П.Ріг-Веда. Чотири гімни. Пер.з бенгальської і санскритської П. Ріттер./Харків/. "Пролетарий",1927,8стор.

Дандин. Похождения десяти юношей./Древнеиндийский роман/. Пер.с санскрита с введением и прим. П.Г.Риттера. /Харьков/ "Пролетарий", /1927/ 8стор. (главы из романа).

1928

Бхартрхарі. 15 стансів. Переклад з санс -

критської мови із вступними увагами Н.Ріттера. - Східний світ,1928,№3-4,с.159-263.

Дандин.Похождения десяти юношей./Древнеиндийский роман/.Пер.с санскрита с введением и примеч. Н.Г.Риттер.Харьков,1928,168 стр.

Жалобне засідання,присвячене пам'яті т. М.П.Павловича в Харкові. - Східний світ,1928, №2,стр.17-21.Выступление Н.Г.Риттера,стр.20.

Проф.І.В.Нетушил (1850-1928).В кн."Записки Харківського інституту народної освіти імені О.О.Потебні,т.Ш,Харків,1928,стор.154.

/Рецензія на кн./ Heinrich Hackmann.Chinesische Philosophie. (Geschichte der Philosophie in Einseldarstellungen.Band.5.Verlag von Ernst Reinhardt.München,1927)-Східний світ,1928, №3-4,с.350-351.

Подпись Н.Р.

/Рецензія на кн./ Sinica.
Zeitschrift für Chinakunde und Chinaforschung.
I,1926,I,II-III-IV Hefte.174с.

- Східний світ,1928,№6,с.287-288. Подпись Н.Р.

Тагор,Р. Гітанджалі.5 віршів./З бенгальської перекпав проф. Н.Г.Ріттер/. - Східний світ,1928,№3-4,стор.264-267.

Тагор Р.Поема прозою.З бенгальської мови переклав проф. Н.Г.Ріттер. - Східний світ, 1928,№5,стор.239-241.

1929

Сучасний стан вивчення бенгальської мови. – Український сходознавчий з'їзд. /Всеукраїнської наукової асоціації сходознавства/. 2-7 червня 1929 року. Харків, 1929, стор.4.

Хмара-вістун(megha dûta) Старо-індійська елегія Калідаси. Перекл. з санскритської мови П.Ріттер. Харків, 1929, 48стор. /Всеукраїнська наукова асоціація сходознавства/.

Современные деятели науки, литературы и искусства Запада (1910-1929). Биобиблиографический указатель. Языкознание. т.48, М., 1929, стлб.39-43 /Приложение/.

Пурана. т.34, М., 1929, стлб.88-90.

Тагор Дебендранат. т.41, часть УІ, М., 1929, стлб.682. Тагор Рабиндранат, стлб.682-686.

Тибетский язык и литература. т.41, часть УШ, М., 1929, стлб.45-52.

Чайтанья. т.45, часть Ш, М., 1929, стлб.555-556.

1930

Шепелевич Лев Юлианович. т.49, М., 1930, стлб.466-467.

Шива. т.49,М.,1930,стлб.578-579.

1931.

Радда-Бай. /Блаватская/,т.35,М.,1931, стлб.319-320.

Раджагриха.т.35,М.,1931,стлб.322.

Раджапутана. т.35,М.,1931,стлб 323-326.

Раджпуты. т.35,М.,1931 стлб.326-327.

Раджастхани. т.35,М.,1931,стлб.322-323.

Раджендралала. т.35,М.,1931,стлб.323.

Рамананда. т.35,М.,1931,стлб.579-580.

Рамануджа. т.35,М.,1931,стлб.580.

Рамакришна. т.35,М.,1931,стлб.577-578.

Рамаяна. т.35,М.,1931,стлб.580-584.

Радлов Василий Васильевич. т.35,М.,1931, стлб.444-446.

Панчатантра. т.31,М.,1931,стлб.124-125.

1932

Шлейхер, Август. т.50,М.,1932,стлб.287-288.

Шрадер, Отто. т.50,М.,1932,стлб.404-405.

Шредер, Леопольд. т.50,М.,1932,стлб.406.

Шмидт, Иоганес. т.50,М.,1932,стлб.308-309.

Штейнер, Рудольф. т.50,М.,1932,стлб.439-443.

Штейнталь, Гейман. т.50,М.,1932,стлб. 443-444.

Шакунтала. т.50,М.,1932,стлб.540-542.

Шанкара. т.50,М.,1932,стлб.542.

Щербатской, Федор Ипполитович, т.50,М., 1932,стлб.573-574.

1935

Санскрит. т.37,М.,1935,стлб.300-304.

Санскритская литература.т.37,М.,1935, стлб.282-300.

Санкхья. т.37,М.,1935,стлб.278-281.

Упанишады. т.42,М.,1935,стлб.406-408.

1958

Хмара-Вістун. Переклад П.Ріттера. В кн.: Калідаса. Шакунтала. Хмара-Вістун. Київ,1958, стор.167-203.

1961.

Дандин. Похождения десяти юношей. /Отрывки/. Перевод П.Г.Риттера. В кн.: -Антологія літератур Сходу. Харків,1961,стор.135-145.

Тагор Рабіндранат. Ти мені знана, чужинко. Пер. П.Г.Ріттера. Там же,стор.293.

із збірника "Гітанджалі". Пер. з бенгальської мови П.Г.Ріттера. Там же,стор.294-295.

Поемка прозою. Пер. з бенгальської мови. П.Г.Ріттера. Там же, стор.296-297.

Тагор Рабіндранат. Нарис про елегію Калідаси "Хмара-Вістун" /уривки/. Пер. з бенгальської мови П.Г.Ріттера. Там же,стор.298.

Калідаса. Хмара-Вістун /уривок/. Пер. з санскриту П.Г.Ріттера. Там же, стор.299-301.

Бхартрхарі. Нещасне кохання. Жінка-джерело радощів і страждань. Нікчемність життя. Марність світу. Благородність, своя користь, алюба. Міць науки. Захід життя. Тамже,стор. 310-311.

З літератури на мові Палі. Вогневе казання. Запитання Мілінди /Мілінда Панчо/. Там же, стор.312-314.[1)]

З гімнів Ріг-Веди. До лісової Феї. До вітру. Космогонія. Пер.з санскритської мови П.Г. Ріттера. Там же, стор.315-316.

1962

Калідаса, его время и произведения. В кн.:- Избранные труды русских индологов-филологов. М.,1962,стр.216-227.

[1)] Из рукописного наследства П.Г.Риттера.

П. Р У К О П И С И.

Антологія індійської літератури. Том І. Вибір текстів, переклад з санскриту та палі й примітки проф.Павла Ріттера.

Веди: Ріг-Веда. До Агні, І.1.Вішну,І.154.

До Савітра, ІІ,38,

Вішвамітра й річки, ІІІ,55.

Варуна й Індра,ІУ,42.

До Світової Зорі, ІУ,51.

До Парадджаньї, У, 83.

До Індри, УІ,27.

До Пушана, УІ,54.

До Варуни , УП,89.

Жаби, УП,103.

До всіх богів (загадки), УШ,29.

Пісня при чавленні Соми,ХІ,119.

Гравець у кості, Х, 34.

Пуруравас і Урвані, Х, 95.

П'яний Індра, Х, 119.

До ночі, Х, 127.

Космогонія, Х,129.

До лісової феї, Х, 146.

До вітру, Х,186.

Атгарва Веда. До Варуни, ІУ,16.

До каміння, УІ, 105,

До важкої Матері-Землі, XII, 1.

Шатапатха-Брагмана. Легенда про світову зливу. Легенда про Пурураваса і Урваші. Майтраяні-самгіта. Легенда про крилаті гори. Походження дня і ночі. Катха-Упанішад. Перше навчання (Діалог Начікетаса і Ями). Друге навчання, 4;5;6. ліани.

Епічні поеми: Магабгарата. Легенда про Шакунталу. Епізод про Наля і Дамаянті (уривки). Легенда про юнака-аскета Рішьяшрінгу. Заклик Відули до сина Санджаї, якого подолали вороги. Велика бітва куруїдів з Пандуїдами. Бій Дрони й Арджуни. Рамаяна (уривки). Готуються коронувати Раму. Прикрашають столицю Айодгью до свята. Перебування Рами на горі Чітракуті. Як забито Яджнядатту, брагманового сина. Підняття на гору Магендру. Гануманів стрибок. Велетень Равана. Вогневий іспит Сіти. Прикінцеві строфи поеми.

Буддійська література: Дгаммапада (уривок). Сутта-Нішата. Розмова Будди з пастухом Дганія. Магавагга. Вогневе казання. Маха-Парініббана-сутра. Перебування Будди в Чунди-золотаря. Смерть Будди. Книга Джатак. Як убито Сундарі. Про мавп'ячого царя. Мова черепаху. Про папугу Радгу. Про осла в лев'ячій шкурі. Про лукаву дівчину Мілінда-Панго. Немає постійної особистої

тотожності.

Ш. ЛИТЕРАТУРА О ЖИЗНИ И ДЕЯТЕЛЬНОСТИ.

Баранников А.П. Советская индология.-Известия Академии наук СССР. Отд.литературы и языка, 1948, т.УП, вып.I.,янв.февр.,стр.3-II. О Риттере стр.9.

Білецький О. Передмова. /К книге:/ А.Баранников. Короткий начерк новоіндійських літератур. Х.-К., 1933. О Риттере стр. 4-5.

Белецкий А.И. Наука о литературе в истории Харьковского университета. Учені записки /Харківського держ.університету/ т.101, Труди філологічного факультету, т.7,1959,стор.5-30. О Риттере стр.II.

Белецкий А.И. Избранные труды по теории литературы.М., "Просвещение",1964. О Риттере стр.8,227.

Всеукраїнська наукова асоціація сходознавців.-Бюлетень Всеукраїнської наукової асоціації сходознавців.1927,№2-3. О Риттере стр.54.

Гурко-Кряжин, В. "Східний світ",1927,№1 /Рецензия.-/- Новый Восток,кн.19,1927,стр.239-240. О переводе Риттера романа Дандина "Похождения десяти юношей".

П.Всеукраїнський сходознавчий з'їзд. Попе-

редній звіт. - Східний світ,1930,№10-11, стор.369-379.- Стр.371. Риттер секретарь IУ секции.- стр.375.Упоминается о выступлении Риттера по докладу проф.Тегеранского университета Форруги на тему "Головні етапи розвитку перської літератури від доби Модеїзму до останніх часів".

Кальянов М.И. Об изучении санскрита в Советском Союзе.- Вестник Ленинградского университета,№8,1957.Серия истории,языка и литературы.Вып.2,стр.23-36. О Риттере,стр.27.

Кальянов В.И. Калидаса - великий поет Индии.- Советское востоковедение,1957,№1,стр.61-71.О Риттере стр.62,63,66,69,70.

Кальянов В.И.Предисловие к кн.:-Дандин, Приключения десяти принцев.М.,1964.О Риттере стр.11.

Кальянов В.И.,Эрман В.Г.Калидаса.Очерк творчества,М.,1958.О Риттере стр.10,33,42,63,67, 69,70,71.

Ковалівський А.П.,П.Г.Ріттер.В кн.: - Антологія літератур Сходу.Харків,1961,стор. 55-62;374-377;413-414;416-417.

Кочур Г. З староіндійської літератури.- Всесвіт,1960,№9,стор.124-125.Про українські

переклади "Шакунтала" Г.Хоткевича і"Хмаравістун" П.Г.Ріттера.

Кочур Г. Рабіндранат Тагор. Всесвіт, 1961, №5, стор.137-139. О переводах Риттера поэзии Тагора, стр. 139.

Надель Х.С. Индология в Харьковском университете за полтора века. - Народы Азии и Африки, 1964, №2, стр.169-173. О Риттере стр.172 - 173.

Овсянико-Куликовский, Д.Н. Отзыв о сочинении П.Г.Риттера: "Разбор гимнов Риг-Веды, посвященных богу Вишну". -Записки имп.Харьковского университета, 1893, кн.2, ч.неофиц., стр.36 - 37.

Павловский И.Ф. Риттер Павел Григорьевич. В его кн.:- Краткий биографический словарь ученых и писателей Полтавской губернии с половины XVIII века. Полтава, 1912, стр.168.

Риттер Павел Григорьевич. /Автобиография/. В кн.:- Историко-филологический факультет Харьковского университета за первые 100 лет его существования. Харьков, 1908, стр.231.

Риттер П.Г. В кн.: - Историко-филологический факультет Харьковского университета за первые 100 лет его существования /1805-1905/, Харьков, 1908, стр.31, 141-142, 154, 161, 168.

Риттер П.Г. - Южный край, 1910, 8 сентября. №10086. Хроникальная заметка о том, что приват-доцент П.Г.Риттер читает в университете курс санскритского языка.

Риттер Павел Григорьевич. Энциклопедический словарь Гранат. 7-е издание, т.36, часть II. М., 1932, стлб.594-595.

Риттер П.Г. Библиография Индии. М., 1959, см. по именному указателю /стр.207/.

Риттер Павел Григорьевич. В кн.:- Избранные труды русских индологов-филологов. М., 1962, стр.336-337.

Рiттер Павло Григорович.-Украiнська радянська енцiклопедiя. т.12, Киiв, 1968, стор. 274.

Составил Х.С.Надель.